

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Ålesund/ Kristiansund 14. august 2023

Høringsuttalelse om endring i markedsavgiften for konvensjonelle produkter

Nærings- og fiskeridepartementet ba like før ferien om innspill til nivået på markedsavgiften som trekkes av eksportverdien av konvensjonelle produkter. Høringsfristen er satt til 18. august 2023.

Bakgrunnen for saken er et felles initiativ fra Sjømatbedriftene og Sjømat Norge hvor de ber om at markedsavgiften på konvensjonelle produkter reduseres fra 0,75 pst. til 0,5 pst.

Markedsavgiften for konvensjonelle produkter har vært uendret siden 1. april 1997 da avgiften, etter ønske fra bransjens organisasjoner ble økt fra 0,3 pst. til 0,75 pst. For andre produktkategorier har departementet flere ganger justert nivået på markedsavgiften de siste årene. I forbindelse med justeringene i 2016/2017 ble også avgiftssatsen for andre produktkategorier vurdert. Basert på analysene ble det fattet beslutning om å ikke redusere satsen for konvensjonelle produkter, noe som heller ikke var et tema i næringen.

Sjømatrådet har beregnet at en justering av markedsavgiften fra 0,75 pst. til 0,5 pst. vil bety en reduksjon i inntektene fra 69 mill. kroner til 46 mill. kroner. For bransjeinvesteringene vil det medføre en reduksjon på 39 pst. I høringsnotatet har departementet en gjennomgang av hva en slik reduksjon med stor sannsynlighet vil føre til. Blant annet vil det bli aktuelt med terminering av markedsarbeidet i noen markeder, betydelige kutt i investeringsnivået i andre markeder og totalt fravær fra enkelte marked. Vi ser at Sjømat Norge i sin høringsuttalelse mener en avgiftsreduksjon likevel vil være forsvarlig gitt det prisbildet og de verdiøkninger som har funnet sted de senere år. Norsk Villfisk er sterkt uenig i denne konklusjonen.

Henvendelsen fra Sjømat Norge fremstiller markedsavgiften som en ren kostnad, som bæres av eksportør-/industriledet alene. Der er ingen vurdering av nytteverdien av det markedsarbeidet som gjøres hverken for den delen av næringen som Sjømat Norge representerer eller verdikjeden som helhet inklusive flåteleddet. Forskning viser at byrden av skatter og avgifter fordeles i verdikjeden. Den foreslåtte avgiftsreduksjon vil derfor i hovedsak bli «gitt bort» dels gjennom lavere pris til kunde eller (og trolig mest) som høyere pris til leverandør (flåteleddet). Der finnes så vidt bekjent ingen empiri som sannsynliggjør at marginen til eksportørene øker nevneverdig ved en avgiftsreduksjon.

Forslaget vil innebære en reduksjon i bransjeinvesteringene på 23 mill. kr. (gradvis effekt over 2 år), tilsvarende 39 %, i nominelle størrelser. Det er grunn til å minne om at veksten i de nominelle markedsinntektene fra konvensjonell sektor de senere år er pris- og valutadrevet. Den samme effekten slår ut når inntektene skal disponeres ute i markedene, men da med motsatt fortegn. I høringsnotatet kommenteres at svekkelsen av NOK

har gitt en betydelig svekkelse av Sjømatrådets kjøpekraft. Det er vesentlig at dette tas med i vurderingen.

En reduksjon av markedsavgiften til 0,5 % vil bety en betydelig nedskalering av Sjømatrådets virksomhet for konvensjonelle produkter som også departementet kommenterer i høringsnotatet. Konsekvensene er imidlertid ikke konkret utredet. Vi føler oss likevel trygg på at merinntekten fra markedene til næringen langt mer enn oppveier kostnaden ved å opprettholde avgiftssatsen på dagens nivå. Konvensjonell sektor har stor foredling i Norge. Dette i tillegg til ambisjonen om økt eksport fra den norske fiskeri- og havbruksnæringen fremover tilsier at satsingen i markedene minst må opprettholdes på dagens nivå.

Sjømatrådet har utvilsomt bygget opp en sterk posisjon for norske sjømat i svært mange markeder. Ved en eventuell nedjustering av markedsavgiften på konvensjonelle produkter må næringen selv bidra til å forvalte merkevaren og posisjonen i utemarkedene dersom denne skal opprettholdes. Norsk Villfisk stiller seg sterkt tvilende til om en slik løsning blir like bra for promoteringen av norsk sjømat som det systematiske markedsarbeidet Sjømatrådet driver.

Norsk Villfisk har tro på at den generiske markedsføringen over tid gir positive resultater. Dette synspunktet underbygges av de evalueringer som er gjort av både enkeltkampanjer og effekten over tid. Vi vil understreke betydningen av at markedsarbeidet jevnlig evalueres for å sikre at man bruker ressursene på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Med et bakteppe hvor det er urolige tider i internasjonal økonomi og en økende tendens til proteksjonisme, er det viktig at vi som en stor sjømatnasjon opprettholder nivået for markedsføring av konvensjonelle produkter. Dette for å bevare vår sterke posisjon i de etablerte markeder og samtidig ha ressurser til å utvikle nye og spennende markeder. Etablering og opprettholdelse av sterke posisjoner knyttet til Seafood from Norway må baseres på langsiktig, systematisk arbeid. Markedsadgang har de senere år blitt mer og mer utfordrende, først og fremst har veterinære og politiske forhold fått større betydning. Vi mener Sjømatrådets rolle både for å bidra i arbeidet med bedre markedsadgang og ivareta beredskap når omdømmet til norsk fisk utfordres i ulike situasjoner, er svært viktig.

Norsk Villfisk tilrår derfor departementet at markedsavgiften for konvensjonelle produkter opprettholdes på dagens nivå på 0,75 pst.

Med vennlig hilsen
Norsk Villfisk

Sveinung Flem
Leder

Jan Erik Strøm
Rådgiver